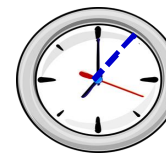


חשיבות הדקות הראשונות של השיעור



הכנת מצגת: רונית דינור



לדקות הראשונות של השיעור, יש השפעה מכרעת על איכות השיעור.
האופן שבו נפתח השיעור, מקרין ומשפיע על מידת המוטיבציה ושיתוף
הפעולה מצד התלמידים.

לעיתים, זהו תהליך סמוי שבו התלמידים אינם מודעים להשפעה שיש לאופן
פתיחת השיעור, על הרגשות, הנכונות לשיתוף פעולה, וההיענות שלהם
להתנהל ע"פ הנחיות תומך או תומכת ההוראה.



"השכלה אינה מילוי של דלי, אלא הצתה של אש"

ויליאם בטלר ייטס

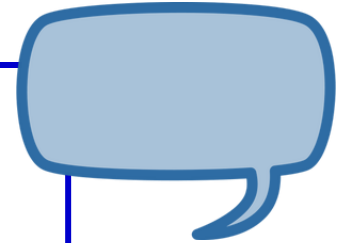
תומך ההוראה נכנס לכתה. מהם המשפטים הראשונים שהוא אומר לתלמידים?

אפשרות ב':



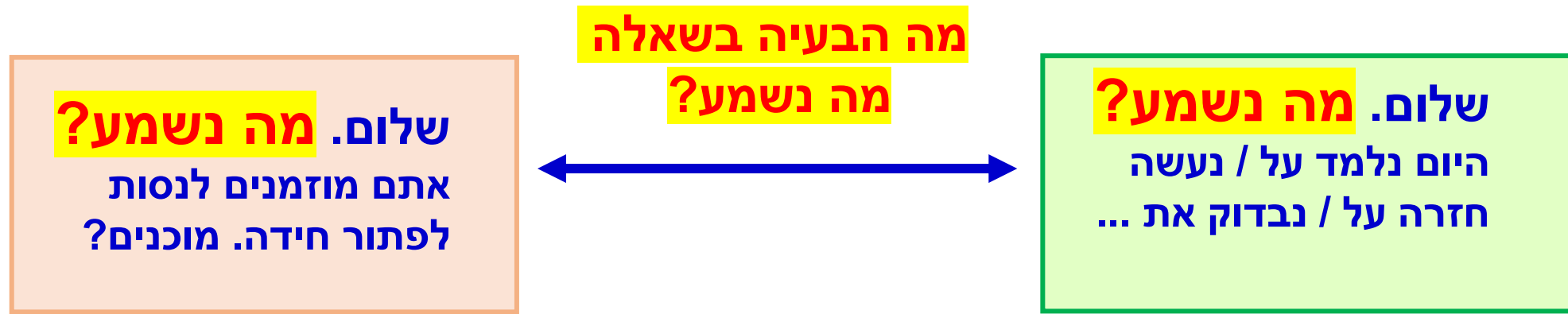
שלום. מה נשמע?
אתם מוזמנים לנסות
לפתור חידה. מוכנים?

אפשרות א':



שלום. מה נשמע?
היום נלמד על /
נעשה חזרה על /
נבדוק את ...

- אילו מבין האפשרויות שכיחה יותר, לדעתך?
- מה מאפיין את משפטי הפתיחה שלך, בדרך כלל, בתחילת כל מפגש עם התלמידים?
- האם נתת דעתך למשפטי הפתיחה שלך במפגשים עם התלמידים?



האם באמת התכוונת לשמוע מה שלומם של התלמידים? מה עובר עליהם? איך היתה ההפסקה, או?

מדוע לשאול שאלה, ומבלי להמתין לתשובה, מיד לומר מה הולך לקרות בדקות הקרובות? אם כן, לשם מה השאלה?

מדוע לא לשאול מה נשמע? לעצור. להקשיב. להתעניין ורק אח"כ להמשיך.

זה התפקיד של תומך, תומכת ההוראה. לגלות רגישות, פתיחות ומוכנות לשמוע.

וכך ליצור מערכת יחסים של כבוד, אמפתיה ואמון.

לעיתים השאלה "מה נשמע?" נשמעת כמשהו סתמי ולא באמת מזמינה תשובה. מומלץ לשאול שאלות יותר ספציפיות המתייחסות להפסקה, או למבחן שהיה, או לחזרה מחופשת חג וכד'.



מה מאפיין את כל אחד ממשפטי פתיחת השיעור, שלפניכם?

אפשרות ב':



שלום. מה נשמע?
אתם מוזמנים לנסות
לפתור חידה. מוכנים?

- ✓ אמירה מסקרנת, "מזמינה", "מכנסת" את הקבוצה.
- ✓ האמירה יוצרת אוירה של שיתוף פעולה.
- ✓ האמירה מחברת בין תומך ההוראה לתלמידים.
- ✓ המטרה - ליצור קשר בדרך לא פורמלית בין פעילות הפתיחה לתוכן השיעור.

אפשרות א':



שלום. מה נשמע?
היום נלמד על /
נעשה חזרה על /
נבדוק את ...




























- ✓ אמירה המשדרת פורמליות, ענייניות.
- ✓ לא מעוררת אצל התלמידים עניין מיוחד, או סקרנות.
- ✓ נוצרת אוירה של "עוד שיעור", כמו בכתה...
- ✓ תומך ההוראה בתפקיד "המורה".
- ✓ אמירה כללית שאין בה "נגיעה" בתלמידים כקבוצה.

שלום. מה נשמע?
**אתם מוזמנים לנסות
לפתור חידה. מוכנים?**

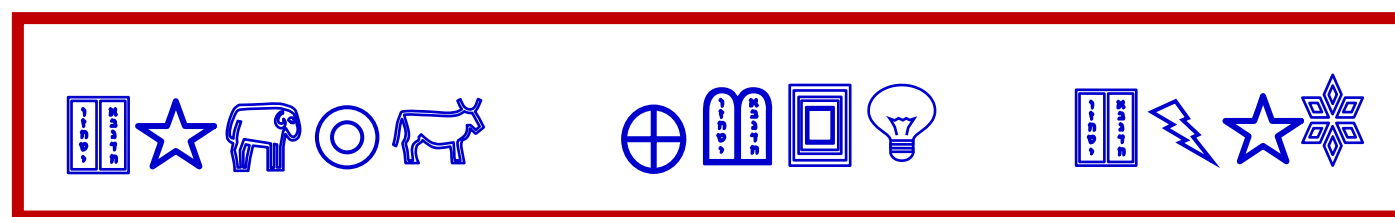
ההצעה של תומך או תומכת ההוראה להתחיל בפעילות משחקית
כלשהי, נקראת טריגר.
כלומר, תומך או תומכת ההוראה יוזמים הזמנה של התלמידים
לפעילות, המהווה גירוי להתכנסות ושיתוף פעולה לקראת הלמידה,
שעל פניו, אינה נתפס על ידם כחלק מתהליך הלמידה.
הטריגר צריך להיות מחובר לנושא הנלמד. הקישור, החיבור בין
פעילות פתיחת השיעור (הטריגר), לנושא השיעור נעשה,
כשמסתיימת פעילות הפתיחה או לקראת סיום השיעור, בשלב
הסיכום וההמשגה.

בעמוד הבא: דוגמא לטריגר - כתב סתרים.
הפתרון הוא המשפט: היום נלמד שברים

מפתח האותיות:

	צ		ם		ח		א
	ץ		נ		ט		ב
	ק		ו		י		ג
	ר		ס		כ		ד
	ש		ע		ך		ה
	ת		פ		ל		ו
			ף		מ		ז

לפניכם כתב סתרים.
עליכם לגלות את הכתוב
במקסימום מהירות.
המשפט כתוב מימין לשמאל



■ השימוש בטריגר, כפתיח לעיסוק בנושא הלמידה, מאפשר לתלמידים חיבור בין ההיבטים החוויתיים – חברתיים לבין המוטיבציה ללמידה. מתוך כתב החידה (או כל תרגיל פתיחה אחר) ניתן להבין כיצד פעילות פשוטה וקצרה, מניעה את התלמידים, ומכוונת אותם אל מטרת השיעור (במקרה זה לימוד חשבון, שברים), מבלי שתומך או תומכת ההוראה, צריכים להתמודד עם בעיות של "גיוס" ללמידה וכד'.

■ בבחירת הטריגר המתאים, חשוב לשים לב להפעיל את התלמידים כקבוצה. מומלץ לא לעודד תחרותיות ביניהם.

- דוגמא לטריגרים:
- | | |
|-------------------|-----------------------|
| ✓ משחק תפקידים | ✓ חידה |
| ✓ סרטון קצר | ✓ משחק קובייה |
| ✓ קריאת קטע קצר | ✓ משחק אקטיבי בתנועה |
| ✓ שימוש בקריקטורה | ✓ שימוש בכדור או בלון |
| ✓ שימוש בתמונה | ✓ קלפים |
| ✓ אסוציאציות | ✓ כתב סתרים |
| | ועוד |

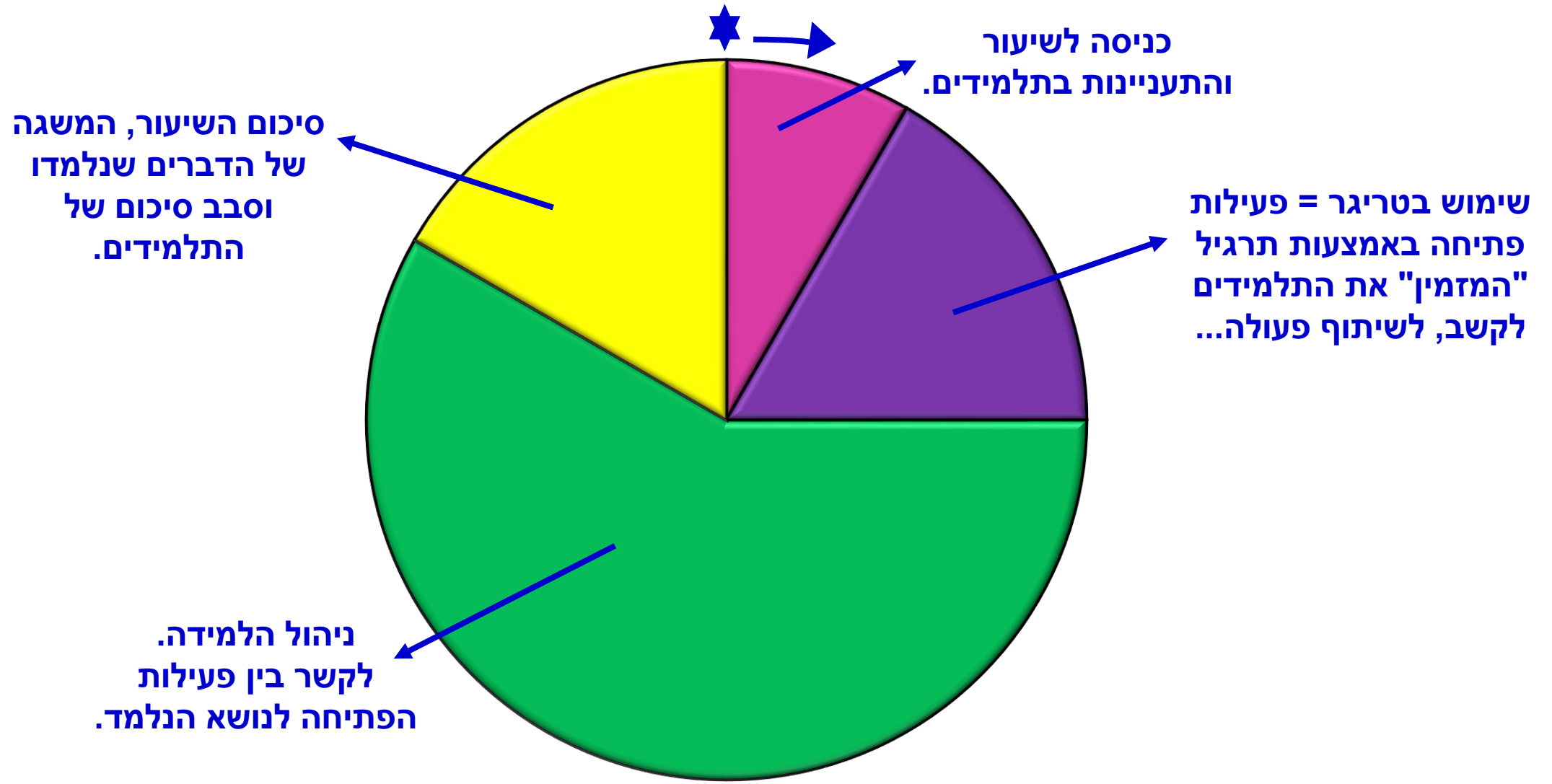


מה נדרש מתומך או תומכת ההוראה?

- ♥ לפתוח את המפגשים עם טריגרים בלתי פורמליים, הגורמים להנעה ופעולה של התלמידים, דורש מתומך או תומכת ההוראה, הכרות עם מגוון של רעיונות ואפשרויות.
- ♥ השימוש בטריגר בפתיחת כל מפגש עם התלמידים יוצר אצל התלמידים ציפייה וסקרנות. נוצר סטינג קבוע שיש לו יתרונות רבים, אך הוא כרוך באחריות גדולה של תומך ההוראה, להכין, ולהתכונן כראוי לפני כל מפגש.
- ♥ יש לקחת בחשבון ששימוש בטריגר חייב להיות מוקצב בזמן. לא יותר מ 5 - 10 דקות. לעיתים יש לתומך או תומכת ההוראה, נטייה "להתאהב" בטריגרים ולהיסחף. (מפני שהתלמידים משתפים פעולה ויש אווירה טובה של "קבוצה").
- ♥ בחירת הטריגר צריכה להיבחר בהתאם לנושא המתוכנן למפגש עם התלמידים, ובהתאם לגיל התלמידים.

לרשותכם בנק של רעיונות לטריגרים ומתודות, שניתן למצוא באתר זה: <https://pop.education.gov.il/teaching-supporters>

חלוקת זמן השיעור



הפניה לאתרים המציעים מגוון רעיונות לפתיחת שיעור:

הגיע זמן חינוך, חמש דקות שמשנות שנת לימודים שלמה
<https://www.edunow.org.il/article/3328>

פרקטיקות לפתיחת שיעור, פורטל עובדי הוראה, מרחב פדגוגי
<https://pop.education.gov.il/teaching-tools/teaching-practices/search-teaching-practices/lesson-opening-practices>

פרקטיקום למעורבות בלמידה, תמר מישאל
<https://www.tamarmishael.com/copy-of>

רעיונות לפתיחת שיעור
<https://www.teachers-manual.com/blank-12>

לקט משחקים לפתיחת שיעור
<https://wordwall.net/he-il/community/%D7%9E%D7%A9%D7%97%D7%A7-%D7%A4%D7%AA%D7%99%D7%97%D7%AA-%D7%A9%D7%99%D7%A2%D7%95%D7%A8>